

FORSKNINGSETISKE KOMITEER

Det kongelige miljøverndepartement
postboks 8013 Dep
0030 Oslo

De nasjonale forskningsetiske komiteer

Prinsens gate 18

P.b. 522, Sentrum, 0105 Oslo

Tlf.: 23 31 83 00

Faks: 23 31 83 01

post@etikkom.no

www.etikkom.no

Oslo, 10.01.2002

Deres ref.: 98/1350 - N/HE

Vår ref./J.nr.: 02.2.9

Forsinket høringsvar ad EU direktiv 2001/18/EF

Den nasjonale forskningsetiske komite for naturvitenskap og teknologi (NENT) har fått høringsbrevet om nytt direktiv 2001/18/EF om utsetting av genmodifiserte organismer i EU. Høringsfristen var satt til den 17. desember 2001.

På møtet 14. november 2001 har NENT sett på høringsbrevet og kort diskutert hovedpunktene i forslaget. Komiteen bestemte seg for å jobbe videre med saken og skrive et svar nærmere høringsfristen. På grunn av uheldig sykdomsforfall i komiteens sekretariat og juleferien har saken imidlertid blitt liggende. Komiteleder og sekretariatet har likevel blitt enige om å sende en kort sammenfatning av komiteens synspunkter til Miljøverndepartementet, om enn beklageligvis forsinket.

Komiteen har festet seg ved at direktivet nå eksplisitt nevner føre-var-prinsippet (art 1) i sin formålsparagraf. Dette svarer godt til norsk praksis på dette feltet og er derfor et positivt tilskudd. Riktignok kan EUs tolkning av føre-var-prinsippet hevdes å fortsatt ligge et stykke unna de norske oppfatninger (dersom man forholder seg til EUs kommunikasjon om dette), men det er likevel å anse som et viktig skritt i riktig retning. I praksis kan det vise seg at forskjellene ikke er betydelige.

Komiteen har dessuten sett nærmere på de avsluttende bestemmelsene (art 25-38) i direktivet. Her er det spesielt viktig at Kommisjonen nå på eget eller andres initiativ kan høre det eller de utvalg som beskjeftiger seg med etiske spørsmål vedrørende bioteknologi. Siden disse høringene gjennomføres etter klare regler om åpenhet, transparens og offentlighet er forutsetningene tilstede at etisk problematiske utviklinger blir gjenstand for bred offentlig debatt i medlemslandene. Vi antar at Norge også på selvstendig grunnlag kan initiere en slik prosess. Etter komiteens mening er dette også en positiv nyvinning i direktivet.

Det er noe uklart hvilken funksjon slike etiske vurderinger skal ha, når beslutningsgrunnlaget i utgangspunktet er begrenset til helse og miljø. Når

NEM

Den nasjonale
forskningsetiske komité
for medisin

NENT

Den nasjonale
forskningsetiske komité
for naturvitenskap
og teknologi

NESH

Den nasjonale
forskningsetiske komité
for samfunnsvitenskap
og humaniora

norsk lov eksplisitt forutsetter etikk, samfunnsnytte og bærekraftig utvikling, så skaper det en viktig ramme for beslutningene. Denne rammen er noe uklar i det foreslåtte direktivet. Dersom etiske vurderinger ikke anses som beslutningsrelevante, må man spørre seg hvorfor man foretar de etiske vurderinger. Det vil derfor være en viktig oppgave i det videre arbeidet at etiske vurderinger i de tilfeller de foretas eksplisitt danner en del av beslutningsgrunnlaget.

Videre har komiteen merket seg at direktivet legger opp til en utfasing av antibiotikaresistensgener. Også dette svarer godt til Norges ønsker på sikt.

Ut fra komiteens samlede vurdering er det foreliggende forslaget til nytt direktiv et godt forlik mellom svært ulike syn. NENT mener at EU derved har kommet nærmere norsk praksis og lovgivning på feltet. Komiteen stiller seg derfor positiv til forslaget.

Med vennlig hilsen,

(sign.)

Bent Natvig
komiteleder

Matthias Kaiser
sekretariatsleder